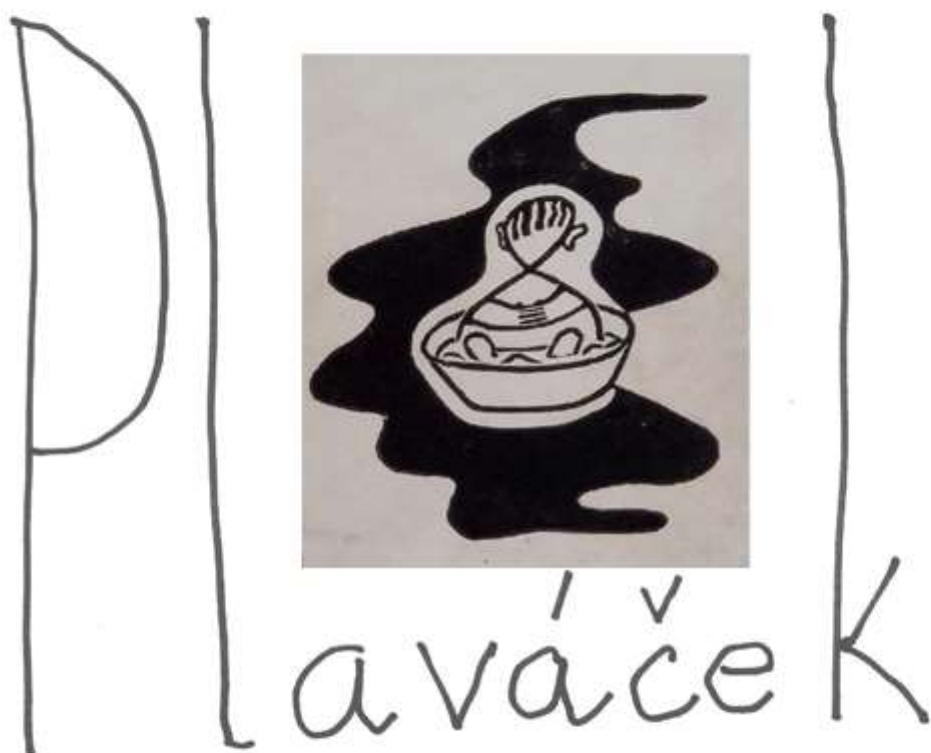

2025

č. 12

Nezapomeň!

Pozvánka

Sejdeme se ve středu 4. února v přírodovědném klubu na Žižkově

Zápis

V lednu jsme se sešli v sestavě: **Kačka, Reyp, Job, Mahdí, Pegas, Cancidlo, Pacík, Zbyněk, Zub, Přemík, Yško a Muk**

Omluvenky

Začátkem ledna jsem v Lázních. Pak už snad budu chodit! **VAROVÁNÍ:** Vy znáte všichni můj znělý hlas. A teď si uvědomte, že si takhle křičím do vlastních uší už šestaosmdesát let. Takže je celkem logické, že jsem ohluchnul. **Pulec**

Zábava byla bouřlivá i veselá, zejména, když jsme si povídali o Grónsku a Trumpovi. Z toho pak vyplynula otázka, kdo je vlastně nejchytřejší, jestli Trump nebo Putin. No a pak si **Yško** vzpomněl, že na to už přišel **Čamča**, když před mnoha lety řekl, že nejchytřejší je sníh... protože ho vždycky něco napadne.

A pak jsme také rozbírali dnešní styl lyžování, a jak se liší od toho, jak jsme to jezdili, a někteří stále jezdí, my.

Na schůzce fotil **Reyp**

Zpráva o Jobově výpravě za trpajzlíky

Tříkrálový noční výlet skvěle organizovaný **Jobem** se konal v úterý 6. ledna. Na místě srazu v Opatově se nás v pět hodin odpoledne sešlo 24. Autobusem jsme se už za tmy dopravili do Milíčovského lesa. To je bývalá obora, dnes pěkné chráněné území, kterým protéká Botič a tvoří několik rybníků. Motivem bylo hledání trpajzlíků v lese. Našli jsme jich osm, ale je jich tam snad víc než deset. Pak jsme po zelené značce prošli okolo zamrzlých rybníků a vylezli jsme na 309 metrů vysoký Územní terénní útvar Milíčov (ÚTÚM). Je to umělý kopec, který vznikl ze zeminy vybrané z terénu při budování Jižního města. V osm hodin jsme dorazili do pěkné restaurace s výborným pivem i jídlem za velmi únosné ceny. Atmosféru podniku je nejlépe vidět z fotografií. **Cancidlo**

Tady jsou někteří skřítki ve dne:

Z Pulcových vzpomínek

Kompars.

V roce 1960 jsme bydleli na Náměstí míru. Na tomtéž náměstí stálo také Vinohradské divadlo. Tenkrát se jmenovalo Divadlo Československé Armády. Jako studenti jsme si přivydělávali v komparsu. Ten se ovšem jmenoval Mimický sbor Karla Hovorky. Karel ten sbor založil hned po válce a vedl a organizoval. Hlavně se staral o to, aby tam byli prima lidi a hezký ženský.

V Armádním divadle se hrál repertoár, kde byl kompars zapotřebí: třeba v „Dalskabátech“ se mělo peklo hemžit čerty. Bylo tam spousta malých scének a epizod pro čerty, byla zapotřebí každá ruka (nebo hlava, nebo ocas!).

Nevzpomínám si, že bychom hodně vydělávali, ale bylo spousta legrace. Chodili jsme také do divadelního klubu. Byl tam levný alkohol, ale jako studenti jsme moc alkoholu nekonzumovali. To třeba Jirka Sovák byl jiný borec. Jednou nám ukazoval, že má na kravatě takový světlý proužek. „A mám to na všech kravatách! Já nevím od čeho?“ Pak jsme ho jednou viděli, jak opilý spal v klubu v křesle, s otevřenou pusou, ze které vytékaly sliny, přes bradu, a kapaly na kravatu. Takže my jsme pak věděli, od čeho ten světlý proužek je.

Sovák pořád hrál, když nebyl na jevišti, hrál Sováka. Většinou to bylo zábavné. Jednou přišel do klubu Abrhám a s ním vběhla i myš. Barmanka Zuzana vyskočila lokty na pult, zvedla nohy a pištěla hrůzou. Abrhám se statečně snažil myš zašlápnout. Sovák otevřel oči v křesle a prohodil jenom: „Vidíte ji taky? Tak je to ještě dobrý!“

Když dostal Vítězslav Vejražka z Národního divadla vyznamenání Národní umělec, komentoval to Sovák: „Jakejpak umělec, dyť je to pingl, jako já. Jenže on obsluhoval v nádražní restauraci, kdežto já v prvotřídním hotelu!“

Působili jsme v komparzu také v jiných divadlech: ve Smetanově a v Národním. To ovšem nesměl Karel vědět. V Národním si pamatuji veselý zážitek z Drahomíry a jejích synů: Třetí jednání začíná tím, jak Drahomíra vychází z portálu katedrály v čele svého průvodu. Dole pod schody skupina žebráků, to jsme byli my. A Drahomíra se ptá: „Proč nevcházíte do svatyně?“ a Pivec jako mluvčí žebráků odpovídá: „Chudí se zahřejí i opodál!“. Tenkrát Drahomíra vyšla a zůstala stát nad schody. A nic, okno! Když byla pauza už trapná, zaimprovizoval Pivec: „Ehm, ehm ... chudí se zahřejí i opodál!“ Drahomíra, místo aby pokračovala ve svém textu, se vrátila: „Proč nevcházíte do svatyně?“ a Pivec nato bodře: „Jak sem řek‘, jak sem řek‘ ..“ Všichni vyprskli v smích, čehož si ale nesměl nikdo v hledišti všimnout.

V Jakobínovi jsme hráli vojáky. Posel vyběhne na jeviště, první dva vojáci ho chytanou. „Pusťte mě, pusťte mě, já musím k němu!“. Vytrhne se, ale další dvojice vojáků ho sevře. „Ať pravdu slyší hrabě pán, že jeho syn byl v pouta dán.“ A zase se vytrhne. A s třetí dvojicí vojáků totéž. A potom utíká a my za ním. Zpěvák si z toho udělal veselohru: rval se s námi, někdy nás i porazil. A pak utíkal nejen do portálu, ale i chodbou v divadle až ke své šatně. A volal: „Jako živý, jako živý!“

Elektra ve Smetanově divadle byla krátká, dramatická opera. Hráli jsme tam pár postav. Měli jsme možnost získat vstupenky a pozvat přátele nebo příbuzné. Když se Přemík ptal svého otce, pana prof. Hněvkovského, jestli se nechce podívat na Elektru, odmítl ten s díky: „Víš, když chci slyšet ženský křik, můžu taky zůstat doma!“ Když se hrála opera rychle, zvyšovala se dramatická stránka. Zpěváci si stopovali na hodinách zvědavě, jak rychle to dneska dirigent požene. Nejkratší, co si vzpomínám, bylo 58 minut.

Naštěstí jen jednou se nám stalo, že byla naše představení v různých divadlech ve stejný večer. V Národním jsme to herci vysvětlili: „Nebude nás šest, ale jen dva, a ti dva vás budou chytat třikrát!“ Boja, který měl scooter, pendloval mezi dvěma představeními, pochopitelně aniž by se odmaskovával. Ale na poslední scénu v Námluvách Pelopových musel přijet do Smetanového včas. Tam totiž šest otroků odnáší mrtvého Agamnenona na štítu. Bylo nás šest, stejně velkých a silných. Zvedali jsme Vejražku pomalu, nejen kvůli pietě, Vejražka měl 160 kilo a šílený strach, že spadne. Sice mrtvý, držel se okraje štítu tak křečovitě, až mu zbělely klouby. Ale odnesli jsme ho vždycky spolehlivě, bez jediného zakolísání!

Jo, to byla krásná doba, taková bezstarostná, plná legrace!

A ještě vtíp od Pulce

V nebi

Tomáš přijde do nebe. Ovšem také nebe se zmodernizovalo, zdigitalizovalo, má moderní organizaci.

Anděl, který sedí u brány, kouká do počítače a říká Tomášovi: „Svoje příjmení zapomeň, tady budeš Anděl Tom772. A teď jdi do skladu č.4, vyber si lyru č. 511, pak jdi k východu č.7, tam na tebe čeká obláček č. 237 a s ním budeš létat po obloze a jásat.“

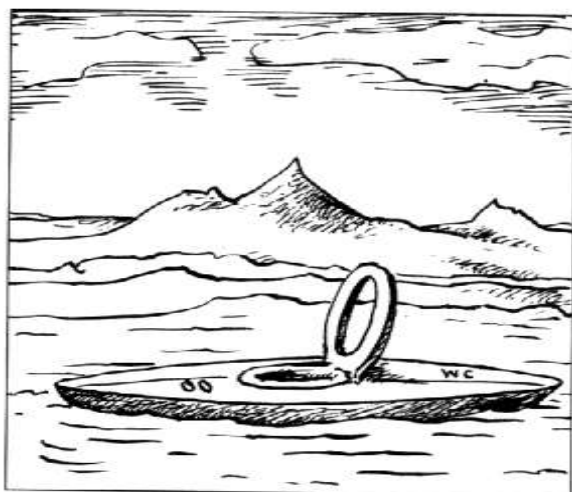
Tomáš jde do skladu č.4, vezme si lyru č. 511, pak jde k východu č.7, kde čeká obláček č. 237. Na něm sedí žena, ne zvlášť pohledná, s koženým ksichtem. Tomáš utrousí vtípek, ale žena vůbec nereaguje. „No to bude túra,“ pomyslí si Tomáš, „a to jsem myslel, že jsem v nebi.“

Odrazí, lítají po obloze, a Tomáš zpívá Halelujah. Za těchto podmínek ani trochu nadšeně. V tom se vynoří obláček a na něm letí Giovanni s překrásnou, atraktivní blondýnou. Může na ní oči nechat, oba se smějí. Tomáš mává na pozdrav, ale Giovanni ho ani nepostřehne.

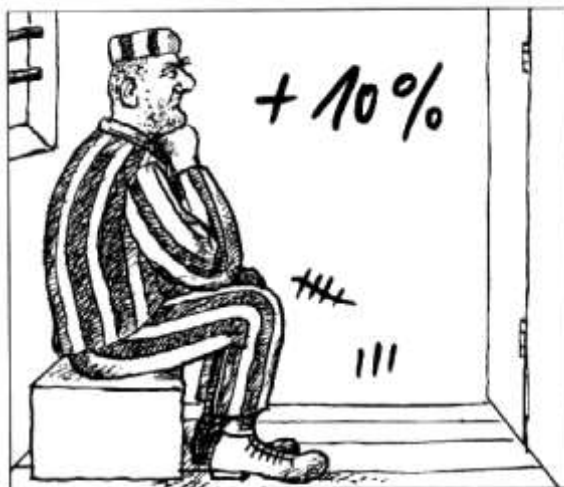
Tomáš se namíchne a letí k svatému Petrovi: „Svatý Petře, teď mi to teda vysvětli: kde je nebeská spravedlnost. Já vím, že jsem nebyl vždycky svatý, k některým ženám jsem se nezachoval zrovna galantně, možná, že si zasloužím trochu trestu. Ale Giovanni, znal jsem ho na Zemi, byl mnohem horší. A tady se vozí s krásnou, atraktivní partnerkou. Kde je nebeská spravedlnost, to mi vysvětli!“

Svatý Petr vezme Tomáše okolo ramen a říká mu: „Víš, Tome, my tu máme také ženy, které potřebují být potrestány.“

Divné zprávy od Jiřího Slívy

S vynálezem toaletního kajaku došlo k velkému zlepšení čistoty arktického pobřeží.

Počínaje příštím rokem budou pravidelně valorizovány tresty s ohledem na inflaci.

Greenpeace protestuje proti rozšiřování chovu pokusných komárů pro testování nových typů plácaček.

Archeologové zatím nepotvrdili tézi některých regionálních badatelů, že Golem byl potomkem /též hliněné/ obři Věstonické Venuše, do které se vkládal šém nitroděložně.

PF 2026 pokračování

***Všem Prvostředečníkům přeji krásné Vánoce
a vše nejlepší do nového roku 2026***

Váš Golfík

Magda a Ylko

PF 2026

H+Z Prouskovi a veverka

Osobnosti z historie Pětky (uvádí Reyp)

Český exilový heraldik Adolf F. J. Karlovský se narodil v Praze 17. října 1922. Byl důstojníkem čs. armády.

Za německé okupace pracoval v tajné, tzv. Zpravodajské brigádě. V boji o pražský rozhlas byl těžce zraněn (průstřel hlavy). Počátkem roku 1948 jmenován pobočníkem čs. vojenského ataše v Paříži. Krátce na to byl v Praze zatčen komunistickou vojenskou kontrarozvědkou a po půlroční vazbě odsouzen k trestu smrti. Ten mu byl změněn na 25 let vězení, pak na 14 let a

roku 1957 byl podmíněčně propuštěn. Pracoval jako skladník v plynárně. V srpnu 1969, rok po sovětské okupaci, odešel do Švýcarska.

Stal se dopisujícím členem evropských i amerických heraldických společností. Jeho nejznámější heraldickou

prací bylo vyhotovení znaku pro rodinu tehdejšího guvernéra San Francisca, pozdějšího prezidenta USA Ronalda Reagana.

Znak je registrován od 19. 12. 1972 v erbovních záznamech švýcarského Státního archivu v Solothurnu pod č. 7210.

Adolf F. J. Karlovský, člen jihočeského Historického spolku Schwarzenberg, byl r. 1991 plně soudně rehabilitován, včetně navrácení Čs. válečného kříže 1939, a povýšen na plukovníka. V květnu 1995 následovalo povýšení do hodnosti generála armády ČR. Zemřel 13. prosince 1995 ve věku 73 let v Basileji. Z redakčního archivu RR představujeme z jeho tvorby dvě novoročenky.

Mt

Adolf F. J. Karlovský

Piráta rytířem, nebo rytíř pirátem?

Ve své velmi zajímavé studii o vévodech z Bedfordu¹ zmínil se Dr. Milan Buben také o skutečnosti, že 2. hrabě z Bedfordu byl „kmotrem i později pověstného piráta Sira Francise Drakea“. Drake je osobnost známá, ba díky románům a filmu dokonce velmi populární, a kdo se bude zabývat historií britské vlády na mořích, musí mu přiznat jeho zásluhy. Je jistě neprávě vzácným zjevem, že se na evropském kontinentu stávali zchudlí příslušníci nižší šlechty² loupežnými rytíři, a obdobně ve státech přímořských najdeme urozené dobrodruhy často v řadách námořních lupičů - pirátů.

Ovšem opačný případ, aby se totiž z lupiče stal šlechtic, by bylo asi dost nesnadné doložit.³ Z doby značně pozdější, totiž z roku 1674, je sice znám případ nobilitace Sira Henryho Morgana, který – ač prokazatelně bývalý pirát – byl dokonce jmenován admirálem a místodržícím na Jamaice, ale k tomu vedly jednak důvody politické, jednak nečekaná změna v zahraniční orientaci vlády Karla II. Za normálních poměrů však námořní prokuratura pirátství nemilosrdně stíhala. Změněná situace však nastávala, byl-li jeden stát de jure skutečně ve válečném stavu s druhým státem. Pak v námořním právu až do druhé poloviny 19. století existovala a v určitých případech dodnes existuje legální možnost válečného „soukromého podnikání“.⁴ Kapitán, který k tomu měl dostatek odvahy i kapitálu,⁵ mohl si od své vlády vyžádat tzv. „kořistný“ neboli „kaperský“ list, v anglickém námořním právu „Letters of Marque.“ V tomto dokumentu, jmenovitě vystaveném pro určitou loď a na omezenou dobu, bylo výslovně potvrzeno, že její kapitán, uvedený plným jménem, provádí své bojové akce z pověření své vlády a v případě zajetí musí být on i jeho posádka považováni za vojenské osoby. Podmínkou ovšem bylo, že loď musela operovat pod válečnou vlajkou svého státu a v boji zachovávat zásady vojenského vedení války. Kořist, které se během svých operací takový kaper zmocnil, se nestávala automaticky jeho majetkem, ale musela být odvedena „kořistnímu soudu“ (v Anglii „Prize Court“, z něhož je odvolání k „High Court of Admiralty“). Ten rozhodl o její oprávněnosti a provedl rozdělení mezi kapitána lodi a státní pokladnu.⁶ Svému mužstvu pak kapitán buď vyplácel žold z vlastní kapsy, ale častěji se s ním podílel na přiřčené kořisti.

Toto byl tedy (a teoreticky aspoň částečně dosud je) jeden z běžných právně uznávaných způsobů vedení námořní války. Takovým kaperem (angl. námořní právo užívá výrazu „privateer“, doslovně „soukromník“ a český právnický výraz je „svobodný kořistník“) byl také Sir Francis Drake. Proto ani nebylo námitek proti tomu, aby byl povýšen do šlechtického stavu, k čemuž došlo na palubě jeho lodi Golden Hinde⁷ dne 4. dubna 1581 v Plymouthu, odkud nastoupil a kde také ukončil svou plavbu okolo zeměkoule. Bylo to tedy spíše uznání výkonu, dnes bychom řekli sportovního, i když během cesty došlo k nejednomu střetnutí se španělským nepřítelem. Tak se na to dívali i Drakeovi současníci a dokladem toho je erb, novému rytíři udělený.⁸ Je to v černém štítě stříbrné vlnité břevno (symbol Drakeovy plavby) mezi dvěma mořskými hvězdami (mořský živočich), které představují severní a jižní pól.⁹ V klenotu je pak na zemském glóbu spočívající trojstěžník s plným plachtovím, jež vede na jeho plavbě Boží ruka v oblacích. V souladu s tím je vrchní devisa „Auxilio divino“ (S pomocí Boží), zatímco heslo pod štítem hlásá: „Sic Parvis Magna“ (Velké věci vznikají z malých).¹⁰ Ponechme stranou skutečnost, že popsaný klenot je přímo klasickou ukázkou dekadentní heraldiky, protože boží ruka s oblaky se vlastně zmítá pouze na laně, kterým loď vede. Sir Francis se již turnajů nezúčastňoval, ani se nestal rytířem Podvazkového řádu, a proto jeho přilba s klenotem asi sotva kdy byla zhotovena in natura a papír, jak známo, snese vše. Typické pro jeho dobu je spíše to, že na palubu korábu ve svém klenotu ještě svémocně posadil červeného draka (vlastně saň, ale anglická heraldika to tak přísně nerozlišuje), který je mluvícím erbovním znamením Drakeů z Devonshire. Genealogickou souvislost s tímto rodem ovšem prokázat nemohl a dokonce měl pro dřívější usurpování jejich znaku potíže s hlavou rodu Sirem Bernardem, které pro slavného mořeplavce skončily dosti neslavně, neboť uražený rytíř nezůstal pouze při slovech ... Přesto však, i když jen náznakem, chtěl Sir Francis tímto drakem nyní už ve svém vlastním erbu jaksi předstírat, že pochází z rodu starobylého, čehož si očividně nejen jeho současníci, a také on sám, vážili více, než osobních zásluh nově nobilitovaného. Potomkům byl 28. května 1782 udělen stav baronetů, ale již v roce 1789 rod vymřel.

Drake je jedním z plejády kaperů, kteří na přelomu 16. a 17. století šířili slávu britského jména po celém světě a ještě více strach z něho samého. Myslím, že jeho „kořistný list“ byl vždycky v pořádku. A nedostal-li snad někdy včas zprávu, že téměř trvalý válečný stav mezi Anglií a Španělskem byl přerušen obdobím krátkého míru a třeba právě v té době přepadl španělskou loď, je nutné si takové nedopatření vysvětlit komplikovaností a nespolehlivostí tehdejších spojových prostředků. Ovšem i o takovou kořist se s ním britská koruna bez velkých výčitek svědomí rozdělila.

Pro úplnost pak dodejme, že týmž mečem, jímž byl na rytíře pasován Sir Francis Drake Alžbětou I., pasovala Alžběta II. už za našich dnů jiného velkého mořeplavce - Sira Francise Chicheстера.

¹ Erbovní sešit 5, str. 3 - 15, září 1970

² A dokonce i stavů vyšších. Vzpomeňme např. pana Zajímače z Kunštátu, alias Suchého čerta, strýce Jiřího z Poděbrad.

³ Pověstný lupič Fra Diavolo, vlastně Michele Pezza, nebyl za své zásluhy (přepádávání francouzského vojenského trénu) králem Ferdinandem nobilitován, jak se často tvrdí, ale byl jmenován plukovníkem armády Království obojí Sicílie. Proto také nebyl sťat, ale popraven oprátkou.

⁴ Kaperské vedení války bylo zrušeno až deklarací při podepsání Pařížského míru 16. dubna 1856, ale právně zavazuje pouze

signatáře, mezi něž nepatřily i některé velmoci (např. USA).

⁵ Bylo však možné snadno získat i úvěr na vyzbrojení lodi, neboť taková investice se finančníku obvykle dobře vyplatila.

⁶ Běžný poměr byl na polovinu.

⁷ Zlatá laň

⁸ Erbovní list (Grant of Arms) z 21. října 1581, podle jiné verze již z 21. června téhož roku.

⁹ Zcela stejný znak, lišící se pouze v tinkturách, přijal holandský admirál van Noort, který vedl námořní expedici Magellansovou úžinou o několik let později. Trapný doklad heraldického plagiátu, typický pro dobu úpadku!

¹⁰ C. Wilfried Scott Gilles „The Romance of Heraldry“ (str. 167 a 168), ani J. B. Rietstap v „Armorial Général (2. vyd., str. 561) neudávají tinktury klenotu, který v duchu anglické heraldiky byl asi „proper“, tedy vše v přirozených barvách. Příkryvadla a točenice, není-li hlášeno jinak, jsou v hlavních tinkturách štítu, zde tedy černé a stříbrné.

Jde o plachetnici Royal Clipper společnosti Star Clippers. Je registrovaná na Maltě. Je to pětistěžník, postavený v roce 2000, s kapacitou 227 cestujících a posádkou 106 námořníků. Délka 134 m, šířka 16 m, ponor 5,98 m, plachet 42 o celkové ploše 5 000 m² na pěti stěžních o výšce 54 m. Rychlost 7 až 18 uzlů. <https://www.starclippers.com/eu/our-fleet/royal-clipper.html>